

Aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut ja maksusta vapauttamisen periaatteet 1.8.2026 alkaen

SL 25.03.2026 § 32
333/12.00.00/2026

Valmistelija

koulutuspäällikkö Auli Saarinen, perusopetuksen suunnittelija Arla Montonen ja sivistysjohtaja Kirsi Kinnunen

Eduskunta on hyväksynyt aamu- ja iltapäivätoiminnan enimmäismaksujen korottamista koskevan perusopetuslain muutoksen (1369/2025). Laki tuli voimaan 1.1.2026 ja koskee perusopetuslain 48. f §:ssä säädettyjä enimmäismaksuja.

Korotuksen tavoitteena on kompensoida kunnille kohdistuvaa aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuusleikkausta, joka on valtakunnallisesti seitsemän miljoonaa euroa vuodessa. Valtionosuuden leikkaukselle ei ole esitetty päättymisvuotta. Leikkaus kohdistetaan kunnille valtionosuusjärjestelmän mukaisessa suhteessa, käytännössä aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvien lasten määrän ja toiminnan laajuuden perusteella.

Loviisan kaupungin osalta aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuuden arvioidaan vähenevän noin 22 000 euroa vuodessa vuodesta 2026 alkaen. Vähennys lasketaan kertomalla valtakunnallinen leikkaus kunnalle valtionosuusjärjestelmässä määräytyvällä laskennallisella osuudella (Loviisan osuus on noin 0,31 %). Vähennys on pysyvä ja samansuuruinen myös vuonna 2027, ellei valtionosuusjärjestelmään tehdä muutoksia. Lisäksi maksut sidotaan indeksiin 1.8.2027 alkaen (perusopetuslaki § 48 g). Jatkossa kuukausimaksujen enimmäismäärät tarkistetaan kuntien peruspalveluiden hintaindeksin muutoksen mukaisesti. Indeksitarkistukset tehdään joka toinen vuosi.

Lain mukaiset uudet enimmäismaksut 1.1.2026 alkaen

- 570 tuntia: enintään 148 euroa kuukaudessa (nykyinen 120 euroa)
- 760 tuntia: enintään 197 euroa kuukaudessa (nykyinen 160 euroa)

Loviisan kaupungin nykyiset asiakasmaksut

- Aamutoiminta: Kuukausimaksu on 50 euroa, toiminnan alkaessa klo 7.00 koulupäivän alkuun saakka.
- Iltapäivätoiminta klo 16.00:een asti: Kuukausimaksu on 70 euroa.
- Iltapäivätoiminta klo 17.00:ään asti: Kuukausimaksu on 80 euroa.

Elokuulta ja tammikuulta perittävä maksu on puolet kuukausimaksusta, eli 25 euroa, 35 euroa tai 40 euroa toiminnan laajuuden mukaan.

Maksuista vapauttaminen ja huojentaminen

Voimassa olevan hallintosäännön kohdan 35 § 5 mukaan koulutuspäällikkö päättää perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaan ottamisesta ja päättää asiakasmaksuista vapauttamisesta tai maksun huojentamisesta. Lukuvuonna 2025–2026 on maksuvapautus myönnetty yhden perheen kohdalla.

Nykyinen aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma määrittää maksuista vapauttamisen ja huojentamisen osalta seuraavaa:

- Koulutuspäällikkö päättää asiakasmaksuista vapauttamisesta tai niiden huojentamisesta perustuen lapsen hoitosuunnitelmaan (EHO).
- Koulutuspäällikkö päättää asiakasmaksuista vapauttamisesta tai niiden huojentamisesta ottaen huomioon perheen kokonaisvaltaisen tilanteen (esimerkiksi taloudellinen tilanne ja lapsen tuen tarve).

Toimintasuunnitelmaan olisi syytä tarkentaa maksuista vapauttamisen käytännöt ja toimintatavat. Perusopetuslain 48. f §:n mukaan maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava, jos huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentulon edellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen siihen on syytä.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta on viimeksi päivittänyt toimintasuunnitelman 27.8.2025, jolloin päivittämisen taustalla olivat perusopetuslain (628/1998) muutokset oppimisen tukea koskien. Nykyiset aamu- ja iltapäivätoiminnan valinta- ja maksuperusteet astuivat voimaan 1.8.2020 (kasvatus- ja sivistyslautakunta 29.1.2020 § 6). Näin ollen on syytä päivittää perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmaa maksusta vapauttamisen tai huojentamisen sekä maksujen tarkistamisen osalta. Lakiesitys mahdollistaa maksujen korotuksen vuoden 2026 alusta, mutta ilmoittautuminen kuluvalle toimintakaudelle on tehty vanhan lainsäädännön mukaisella hinnoittelulla. Tästä johtuen on perusteltua, että muutokset päivitettyjen maksujen osalta astuisivat voimaan 1.8.2026.

Liitteet

- Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma (KSL 27.8.2025 § 42)

Esittelijä

Sivistysjohtaja Kirsi Kinnunen

Ehdotus

Sivistyslautakunta päättää

- a) korottaa aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakasmaksuja 1.8.2026 alkaen seuraavasti:

Toiminta	1.8.2020 alkaen €/kk	1.8.2026 alkaen €/kk	Muutos €/kk
Aamu klo 7 alkaen	50 €	55 €	5 €
Iltapäivä klo 16:een asti	70 €	85 €	15 €
Iltapäivä klo 17:ään asti	80 €	95 €	15 €

- b) hyväksyä aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmaan seuraavat täsmennykset maksun perimättä jättämisen tai huojentamisen periaatteista:

Huoltajat voivat hakea vapaamuotoisella hakemuksella maksun perimättä jättämistä tai huojentamista sosiaalihuollon tai muun asiantuntijan kirjallisen lausunnon perusteella.

Maksun perimättä jättäminen tai huojennus myönnetään määräajaksi, enintään toimintavuodeksi kerrallaan, ja se voidaan myöntää aikaisintaan sen kuukauden alusta, jolloin hakemus on vastaanotettu. Hakijalla on velvollisuus ilmoittaa muutoksista kesken toimintavuoden, jos perheen tulot muuttuvat päätöksenteon jälkeen.

- c) valtuuttaa perusopetuksen suunnittelijan tiedottamaan asiasta ja päivittämään toimintasuunnitelman päätöksen mukaisesti.

Käsittely

Jäsen Ruut Luukkonen ehdotti, että asia palautetaan valmisteluun ja lautakunta kannatti sitä yksimielisesti.

Päätös

Sivistyslautakunta päätti palauttaa asian valmisteluun.